



ชำมะเรียง (Lepisanthes fruticosa Leenh.)

ชื่ออื่น ผักเต้า มะเถ้า (เหนือ) ชำมะเรียงบ้าน พุมเรียง พุมเรียงสวน (กลาง) โคมเรียง (ตราด) ทวดข้าใหญ่ (อีสาน)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงประมาณ 4-15 เมตร เปลือกลำต้นสีน้ำตาลแตกเป็นร่อง

ใบ ใบ ประกอบแบบขนนกเรียงสลับ ใบย่อยออกเยื้องกันเล็กน้อย ใบย่อยรูปหอกเรียงยาวสีเขียวเข้ม หนาแน่น ปลายใบแหลม ฐานใบมนสอบเข้าขอบใบเรียบ

ดอก ดอกช่อออกบริเวณกิ่ง ลำต้น มีทั้งดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศปนกัน ช่อดอกยาว 10-20 ซม. กลีบดอกสีม่วงแดงขนาด 4-6 มม.

ผล ผลสดรูปกลมหรือรูปไข่ ผลสีดำเต่ง เส้นผ่าศูนย์กลาง 2-3 ซม. แต่ละผลมี 1-2 เมล็ด รูปไข่ปนขอบขนาน 1 ช่อ มีผลเป็นพวง 20-30 ผล

เมล็ด มีขนาดกว้าง 1 ซม. ยาว 2.5 ซม. ทรงกลมแบน

การขยายพันธุ์ เมล็ด

ฤดูกาลเก็บส่วนขยายพันธุ์ ฤดูร้อน

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเจริญเติบโต เกิดตามป่าโปร่ง ปลูกตามสวนหรือบริเวณบ้าน ทุ่งนา

การใช้ประโยชน์

ทางอาหาร ยอดอ่อน ใช้แกงส้มผักรวม (สลิด, แส้ว, หนังก, ฮาก, ชะอม) ใส่ปลาช่อน หรือเป็นผักสดจิ้มหรือลวก ต้มจืดน้ำพริกมะม่วง น้ำพริกปลาร้า หรือยำ ผลสุกรับประทานเป็นผลไม้

ทางยา ราก แก้ไข้เหนือ ใช้สันนิบาต ใช้กำเคา แก้อ่อนใน

ผลแก่ มีสีดํารสฝาดหวาน ให้เด็กทานแก้โรคท้องเสีย

ฤดูกาลที่ใช้ประโยชน์ ฤดู ฝน

ที่มาของข้อมูล

กัญจนา ดิวิเศษ และคนอื่นๆ. 2542. ผักพื้นบ้านภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

